

Kennisdocument

Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB) - een korte uitleg

Wat is de WEB?

Volwasseneneducatie valt onder de Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB). Het Rijk geeft de gemeenten geld om die wet uit te voeren. Onder educatie vallen cursussen basisvaardigheden en opleidingen voortgezet algemeen volwassenenonderwijs (vavo). NB: Voor inburgering bestaan er andere budgetten. Trajecten voor inburgering kunnen daarom niet uit de WEB worden bekostigd. De volledige wettekst vind je [hier](#).

Welke kennis vind ik in dit document?

Dit document gaat in op de WEB als financiering van volwasseneneducatie. Met volwasseneneducatie bedoelen we cursussen basisvaardigheden: taal, rekenen en digitale vaardigheden. Hieronder vallen ook cursussen Nederlands als tweede taal, voor mensen die niet hoeven in te burgeren of die al ingeburgerd zijn. De cursussen die vanuit de WEB worden gefinancierd dragen bij aan de aanpak van laaggeletterdheid.

Dit document heeft drie hoofdstukken:

1. De WEB als financiering van de volwasseneneducatie;
2. Extra geld vanuit de Vervolgaanpak laaggeletterdheid;
3. Overige financiering voor de aanpak laaggeletterdheid.

1. De WEB als financiering van de volwasseneneducatie

De WEB is een Nederlandse wet uit 1995. In deze wet staan regelingen voor (volwassenen)educatie en beroepsonderwijs. Het budget van de WEB is bestemd voor drie soorten onderwijs:

- educatie: opleidingen gericht op bevordering van de zelfredzaamheid van volwassenen;
- vavo: opleidingen voortgezet algemeen volwassenenonderwijs, zoals vmbo, havo, vwo;
- beroepsonderwijs: gericht op voorbereiding voor de uitoefening van beroepen.

Het budget van de WEB dat bestemd is voor educatie moet worden besteed aan opleidingen gericht op het verbeteren van de basisvaardigheden: Nederlandse taal, rekenen en digitale vaardigheden. Gemeenten kunnen zowel [formeel trajecten als non-formeel](#) trajecten inkopen. De doelgroep van de WEB zijn volwassenen die niet inburgeringsplichtig zijn. Inburgering valt onder een ander budget.

Opleidingen volwasseneneducatie

Met het educatiebudget kunnen de volgende opleidingen gefinancierd worden:

- opleidingen Nederlandse taal, rekenen en digitale vaardigheden, gericht op alfabetisering en op het ingangsniveau van het beroepsonderwijs;
- opleidingen Nederlands als tweede taal I en II die opleiden voor het Staatsexamen NT2*;
- opleidingen Nederlands als tweede taal, gericht op beheersing van een basisniveau Nederlandse taal;
- opleidingen Nederlands als tweede taal, gericht op alfabetisering; en
- bij ministeriële regeling aan te wijzen andere opleidingen.

* De Staatsexamens Nederlands als tweede taal (NT2) zijn examens voor mensen die een andere moedertaal spreken en op latere leeftijd Nederlands hebben geleerd. Met een Diploma Staatsexamens NT2 laten zij zien dat ze de Nederlandse taal voldoende beheersen om in Nederland te werken of studeren. Programma I is bedoeld voor mensen die willen werken of studeren op mbo 3- of mbo 4-niveau. Het taalniveau van dit programma is B1. Programma II is voor mensen die willen werken of studeren aan het hbo of de universiteit. Het taalniveau van dit programma is B2.

Meer lezen?

NT1

Voor de opleidingen NT1 (Nederlands als eerste taal, Nederlands voor moedertaalsprekers) worden de [Standaarden en eindtermen](#) gebruikt.

NT2

Voor de opleidingen NT2 wordt het [Raamwerk NT2](#) gebruikt.

Specifieke uitkering WEB

Tot 2015 was er een verplichting tot inkoop van volwasseneneducatie bij de roc's. Inmiddels heeft de WEB de nodige wijzigingen ondergaan. Van 2015 tot 2018 is deze verplichte inkoop van volwasseneneducatie bij de roc's afgebouwd. Gemeenten kunnen nu zelf aanbieders van volwasseneneducatie kiezen om de diverse doelgroepen te bedienen. Ook wordt het geld van de WEB sinds 2015 door een 'specifieke uitkering' toegekend aan de contactgemeenten van de 35 arbeidsmarktregio's. Het Rijk wil dat de gemeenten het geld gericht inzetten voor een specifiek doel en een specifieke doelgroep: de opleidingen basisvaardigheden voor niet-inburgeringsplichtige volwassenen.

In de [Kamerbrief versterking basisvaardigheden](#) van juli 2025 staat dat gemeenten kunnen rekenen op de educatiemiddelen vanuit de WEB, die vanaf 2026 structureel circa € 85 miljoen bedragen.

Inzet van de WEB-gelden educatie

Het geld vanuit de WEB kan op verschillende manieren worden ingezet, als het maar gericht is op educatie zoals hierboven beschreven. Gemeenten kunnen keuzes maken in type begeleiding, type aanbod en de manier van financiering:

- begeleiding door professionals, (getrainde) vrijwilligers of een mix daarvan (formeel en non-formeel);
- inkopen/aanbesteden of subsidiëren.

Begeleiding door professionals, (getrainde) vrijwilligers of een mix daarvan

Het onderwijs in basisvaardigheden wordt op vele manieren gegeven: door professionele docenten, door vrijwilligers die een bepaalde mate van training hebben gehad of een mix van professionals en getrainde vrijwilligers. De inzet van professionele docenten is belangrijk als je wilt toewerken naar niveauverhoging van de basisvaardigheden van de deelnemers. De inzet van vrijwilligers is belangrijk, omdat je deelnemers zo meer oefen- en leermomenten kan bieden. Een belangrijke randvoorwaarde voor de inzet van vrijwilligers voor de WEB is dat het aanbod een duidelijke relatie moet hebben met educatie. Dat wil zeggen: dat het aanbod zich richt op het verbeteren van de basisvaardigheden.

Inkopen/aanbesteden of subsidiëren?

De keuze voor inkopen, aanbesteden of subsidiëren en voor weinig of veel aanbieders is afhankelijk van de situatie in een specifieke regio. Hoe is de samenwerking met de aanbieders, welke andere professionele aanbieders en non-profit organisaties zijn beschikbaar in de regio? En wat is de omvang, het karakter, de behoefte en de variatie van de doelgroep? Sommige gemeenten kiezen ervoor al het WEB-geld bij een partij onder te brengen. Deze aanbieder verzorgt dan zowel het formele als het non-formele aanbod. In andere gemeenten gaat een deel van het budget naar een of meer formele aanbieders. De rest van het budget is dan per subsidie beschikbaar voor non-formeel aanbod of innovatieve trajecten. Verschillende opties zijn toegestaan volgens de WEB.

Meer weten?

Aanbesteden

De VNG heeft drie [e-learnings](#) ontwikkeld voor de Aanpak Laaggeletterdheid. De eerste module gaat over aanbesteden. De andere twee over monitoren en werven.

Doelgroepen

Wil je meer weten over de verschillende doelgroepen in de aanpak van basisvaardigheden? En welk aanbod voor hen geschikt is?

Zie artikel: [Doelgroepen in de aanpak van laaggeletterdheid](#). Of kijk op [basisvaardighedeninzicht.nl](#).

Mogelijkheden binnen de WEB

Het was niet altijd duidelijk hoeveel ruimte gemeenten hebben bij besteding van de educatiemiddelen vanuit de WEB. Zo werd lang verondersteld dat werving en coördinatie niet vanuit dit budget mochten worden betaald. Daarom heeft het Rijk een handreiking geschreven, waarin de regels zijn toegelicht.

In deze handreiking staat onder andere dat de WEB-middelen ook besteed mogen worden aan activiteiten rondom de trajecten. Denk hierbij aan regionale samenwerking, werving, en coördinatie om een regionaal plan te maken, het aanbod tot stand te brengen en doelgroepen te bereiken. Juridisch gezien kan het budget ingezet worden voor meer dan alleen opleidingen, zolang de uitgaven passen binnen de regeling en doelmatig zijn voor uitvoering van de gemeentelijke taak op educatie uit de WEB.

Lees hier meer over in de [Handreiking bestedingsruimte WEB-middelen](#).

2. Extra geld vanuit de Vervolgaanpak laaggeletterdheid

Vanuit de Vervolgaanpak laaggeletterdheid 2020-2024 kregen gemeenten een aanvulling op het reguliere WEB-budget. De 35 contactgemeenten kregen per 2020 een decentralisatie-uitkering voor de aanpak laaggeletterdheid. Deze uitkering kon worden gebruikt om hun regierol op beleidsniveau te versterken. De gemeenten konden dit extra budget gebruiken voor coördinatie, signalering, werving, toeleiding, innovatie, kwaliteitsimpuls, monitoring en/of terugkom-activiteiten. Of voor extra investering in het vinden en doorverwijzen van deelnemers, bijvoorbeeld via wijkteams, zorgverleners, het UWV en andere uitvoeringsorganisaties. Het landelijke budget hiervoor liep op van € 5 miljoen in 2020 tot € 7,3 miljoen in 2024.

In de [Kamerbrief](#) van 2025 staat dat de decentralisatie-uitkering in 2025 € 6,5 miljoen bedraagt. En daarna jaarlijks € 5 miljoen tot en met 2028.

Regionale programma's aanpak basisvaardigheden

De contactgemeenten maken samen met de andere gemeenten in de arbeidsmarktregio een regionaal educatieplan, waarin ze beschrijven welk soort aanbod zij willen regelen en voor welke doelgroep. De regiogemeenten hoeven niet allemaal hetzelfde te doen; ze kunnen er ook voor kiezen ieder individuele keuzes te maken. Bovendien kan de lokale gemeente naast de gemeenschappelijke inkoop een deel van het budget naar eigen behoefte besteden. Het is uiteindelijk wel de contactgemeente die verantwoording moet afleggen aan het Rijk over de besteding van de WEB-gelden en de decentralisatie-uitkering voor de aanpak basisvaardigheden in de gehele regio.

We hebben [een overzicht van de regionale programma's Aanpak basisvaardigheden](#) op onze website geplaatst.

3. Overige financiering voor de aanpak basisvaardigheden

Gemeenten kunnen ook andere middelen inzetten ter versterking van de aanpak basisvaardigheden. Denk hierbij aan financiering vanuit participatie, schuldenproblematiek of onderwijsachterstanden.

Daarnaast stelt het Rijk nog andere middelen en faciliteiten ter beschikking. Zo is er geld voor onderzoek en kennisdeling. Van 2020 tot en met 2024 was er subsidie beschikbaar via Tel mee met Taal, gericht op werknemers, laagtaalvaardige ouders en experimenten. En sinds 2023 stelt het Rijk via het Nationaal Groeifonds geld beschikbaar voor het [LLO-Collectief](#). Deze regeling is bedoeld voor onderwijsaanbod aan laagopgeleide en laaggeletterde werkenden en werkzoekenden. Voor de periode 2026-2027 is € 42,9 miljoen beschikbaar.

Op de website van het Expertisepunt Basisvaardigheden vind je meer informatie over [subsidies en andere financieringsmogelijkheden](#).

Meer informatie, vragen of contact?

Heb je nog vragen over dit onderwerp? Of tips? Dan horen wij dat graag. Neem contact met ons op via het [contactformulier](#) of bel ons op werkdagen tussen 10.00-12.00 uur via 085-760 7450.